

Stenografični zapisnik

prve seje

deželnega zbora kranjskega

v Ljubljani

dné 24. novembra l. 1887.

Nazoči: Prvosednik: Deželni glavar grof Gustav Thurn-Valsassina. — Vladni zastopnik: Deželni predsednik baron Andrej Winkler. — Vsi članovi razun: Prečastiti gospod knezoškof dr. Jakob Missia.

Dnevni red:

1. Otvorenje deželnega zbora.
2. Obljubovanje novo izvoljenih deželnih poslancev.
3. Naznanila deželno-zborskega predsedstva.
4. Volitev dveh rediteljev.
5. Volitev dveh verifikatorjev.
6. Volitev finančnega odseka 11 članov. Predlog deželnega odbora.
7. Volitev upravnega odseka 11 članov. Predlog deželnega odbora.
8. Volitev odseka 7 članov za deželno-odborsko letno poročilo. Predlog deželnega odbora.
9. Poročilo o delovanju deželnega odbora za dōbo od 1. decembra 1886 do 15. novembra 1887.
10. Priloga 1. Deželno-kulturnega zaklada proračun za l. 1888. in računski zaključek za l. 1886. Deželnega odbora predloga.
11. Priloga 2. Deželnega odbora poročilo zastran podpor za šolske zgradbe.
12. Priloga 3. Normalno-šolskega zaklada proračun za l. 1888. Deželnega odbora predloga.
13. Priloga 4. Normalno-šolskega zaklada računski zaključek za l. 1886. Deželnega odbora predloga.
14. Priloga 5. Deželnega odbora poročilo zastran povračila za hrano in režijo v deželnih dobrodelnih zavodih.
15. Priloga 6. Glediškega zaklada računski zaključek za l. 1886. Deželnega odbora predloga.
16. Priloga 7. Računski zaključek zaklada prisilne delavnice za l. 1886. Deželnega odbora predloga.
17. Priloga 8. Proračun zaklada prisilne delavnice za l. 1888. Deželnega odbora predloga.
18. Priloga 9. Glediškega zaklada proračun za l. 1888. Deželnega odbora predloga.
19. Priloga 10. Zemljiško-odveznega zaklada računski zaključek za l. 1886. Deželnega odbora predloga.

Stenographischer Bericht

der ersten Sitzung

des krainischen Landtages

zu Laibach

am 24. November 1887.

Anwesende: Vorsitzender: Landeshauptmann Gustav Graf Thurn-Valsassina. — Vertreter der k. k. Regierung: Landespräsident Andreas Freiherr v. Winkler. — Sämmtliche Mitglieder mit Ausnahme: Sr. Hochwürden des Herrn Fürstbischofes Dr. Jakob Missia.

Tagesordnung:

1. Eröffnung des Landtages.
2. Angelobung der neu gewählten Landtagsabgeordneten.
3. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.
4. Wahl zweier Ordner.
5. Wahl zweier Verificatoren.
6. Wahl eines Finanzausschusses von 11 Mitgliedern. Antrag des Landesausschusses.
7. Wahl eines Verwaltungsausschusses von 11 Mitgliedern. Antrag des Landesausschusses.
8. Wahl eines Rechenschaftsbericht-Ausschusses von 7 Mitgliedern. Antrag des Landesausschusses.
9. Rechenschaftsbericht des Landesausschusses für die Zeit vom 1. Dezember 1886 bis 15. November 1887.
10. Beilage 1. Landes-Cultur-Fonds-Voranschlag pro 1888 und Rechnungsabschluss pro 1886. Landesausschußvorlage.
11. Beilage 2. Bericht des Landesausschusses betreffend die Subventionen für Schulhausbauten.
12. Beilage 3. Normalerschulfonds-Voranschlag pro 1888, Landesausschußvorlage.
13. Beilage 4. Normalerschulfonds-Rechnungsabschluss pro 1886, Landesausschußvorlage.
14. Beilage 5. Bericht des Landesausschusses betreffend die Regie- und Speisenergütung in den Landeswohlthätigkeits-Anstalten.
15. Beilage 6. Theaterfonds-Rechnungsabschluss pro 1886, Landesausschußvorlage.
16. Beilage 7. Zwangsarbeitshausfonds-Rechnungsabschluss pro 1886, Landesausschußvorlage.
17. Beilage 8. Zwangsarbeitshausfonds-Voranschlag pro 1888, Landesausschußvorlage.
18. Beilage 9. Theaterfonds-Voranschlag pro 1888, Landesausschußvorlage.
19. Beilage 10. Grundentlastungsfonds-Rechnungsabschluss pro 1886, Landesausschußvorlage.

20. Priloga 11. Zemljiško-odveznega zaklada proračun za l. 1888. Deželnega odbora predloga.
21. Priloga 12. Deželnega odbora poročilo gledé ustanovitve strokovne šole za lesno obrtnost v Ljubljani.
22. Priloga 13. Deželnega odbora poročilo o volitvi poslanca v volilskem razredu mest in trgov za voleči okraj Postojna, Vrhnika in Lož.
23. Priloga 14. Deželnega odbora poročilo gledé uvrstitve neke občinske ceste v Bledu med okrajne ceste.
24. Priloga 15. Deželnega odbora poročilo z načrtom zakona, s katerim se prenaréde nekatere določbe mitnine mesta Kamnika.
25. Priloga 16. Proračun deželne vinarske in sadjarske šole na Grmu za l. 1888. Deželnega odbora predloga.
26. Priloga 17. Računski zaključek deželne vinarske in sadjarske šole v Slapu oziroma na Grmu za l. 1886. Deželnega odbora predloga.
27. Priloga 18. Muzejskega zaklada računski zaključek za l. 1886. Deželnega odbora predloga.
28. Priloga 19. Muzejskega zaklada proračun za l. 1888. Deželnega odbora predloga.
29. Priloga 20. Deželnega odbora poročilo o nakupu vinograda za deželno vinarsko, sadjarsko in poljedeljsko šolo na Grmu.
30. Priloga 21. Hiralniškega zaklada proračun za l. 1888. in računski zaključek za l. 1886. Deželnega odbora predloga.
31. Priloga 22. Proračuni bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenskega zaklada za l. 1888. Deželnega odbora predloga.
32. Priloga 23. Računski zaključki bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenskega zaklada za l. 1886. Deželnega odbora predloga.
33. Priloga 24. Računski zaključki ustanovnih zakladov za l. 1886. Deželnega odbora predloga.
34. Priloga 25. Proračuni ustanovnih zakladov za l. 1888. Deželnega odbora predloga.
35. Priloga 26. Deželnega odbora poročilo, s katerim se predlaga statut s programom deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu.
36. Priloga 27. Deželnega odbora poročilo z načrtom zakona, s katerim se spreminjajo nekatera določila zakona dné 13. junija 1882, dež. zak. št. 25 l. 1886. ob odkupu posestev se držéih novčih in prirodninskih davščin za cerkve, župnije in njih organe.
37. Priloga 28. Deželnega odbora poročilo, s katerim se nasvetuje nekatere prenarédbé zakona dné 20. junija 1886, dež. zak. št. 17 o zagrabi in popravi potoka Trebiža pri Radečah in s katerim se predlaga načrt novele dotičnega zakona.
38. Priloga 29. Proračun zaklada učiteljskih penzij za l. 1888. Deželnega odbora predloga.
39. Priloga 30. Deželnega odbora poročilo, s katerim se predloži načrt zakona o povračilu škod, storjenih po lovu in divjačini.
40. Priloga 31. Deželnega odbora poročilo, s katerim se predloži načrt občinskemu redu in občinskemu volilnemu redu za vojvodino Kranjsko.
20. Beilage 11. Grundentlastungsfonds-Voranschlag pro 1888, Landesauschußvorlage.
21. Beilage 12. Bericht des Landesauschusses in Betreff der Errichtung einer Fachschule für Holzindustrie in Laibach.
22. Beilage 13. Bericht des Landesauschusses über die Wahl eines Landtagsabgeordneten in der Wählerklasse der Städte und Märkte für den Wahlbezirk: Adelsberg, Oberlaibach, Laas.
23. Beilage 14. Bericht des Landesauschusses betreffend die Einreihung einer Gemeindefraße in Velbes in die Kategorie der Bezirksstraßen.
24. Beilage 15. Bericht des Landesauschusses mit Vorlage eines Gesetzentwurfes betreffend einige Aenderungen in den Mauthbestimmungen der Stadt Stein.
25. Beilage 16. Voranschlag der Landes-Wein- und Obstbauschule in Stauden pro 1888, Landesauschußvorlage.
26. Beilage 17. Rechnungsabschluß der Landes-Wein- und Obstbauschule in Slap beziehungsweise in Stauden pro 1886, Landesauschußvorlage.
27. Beilage 18. Museumsfonds-Rechnungsabschluß pro 1886, Landesauschußvorlage.
28. Beilage 19. Museumsfonds-Voranschlag pro 1888, Landesauschußvorlage.
29. Beilage 20. Bericht des Landesauschusses betreffend den Ankauf eines Weingartens für die Landes-Wein-, Obst- und Ackerbauschule in Stauden.
30. Beilage 21. Siechenhausfonds-Voranschlag pro 1888 und Rechnungsabschluß pro 1886, Landesauschußvorlage.
31. Beilage 22. Voranschläge des Kranken-, Irren-, Gebär- und Findelhausfonds pro 1888, Landesauschußvorlage.
32. Beilage 23. Rechnungsabschlüsse des Kranken-, Irren-, Gebär- und Findelhausfonds pro 1886, Landesauschußvorlage.
33. Beilage 24. Rechnungsabschlüsse der Stiftungsfonde pro 1886, Landesauschußvorlage.
34. Beilage 25. Voranschläge der Stiftungsfonde pro 1888, Landesauschußvorlage.
35. Beilage 26. Bericht des Landesauschusses mit Vorlage des Statutes und Programmes der Landes-Wein-, Obst- und Ackerbauschule zu Stauden bei Rudolfswert.
36. Beilage 27. Bericht des Landesauschusses mit Vorlage eines Gesetzentwurfes, womit einige Bestimmungen des Gesetzes vom 13. Juni 1882, L. G. Bl. Nr. 25 de 1886 betreffend die Ablösung der auf Realitäten haftenden Geldgigigkeiten und Naturalleistungen für Kirchen, Pfarren und deren Organe abgeändert werden.
37. Beilage 28. Bericht des Landesauschusses, mit welchem einige Aenderungen des Gesetzes vom 20. Juni 1886, L. G. Bl. Nr. 17, betreffend die Verbauung und Correction des Trebiža-Baches bei Ratschach beantragt und der Entwurf der begüglichten Gesetzes-Novelle in Vorlage gebracht wird.
38. Beilage 29. Voranschlag des Lehrerpensionfonds pro 1888, Landesauschußvorlage.
39. Beilage 30. Bericht des Landesauschusses, mit welchem der Entwurf eines Gesetzes betreffend den Erfaß von Jagd- und Wildschäden vorgelegt wird.
40. Beilage 31. Bericht des Landesauschusses mit Vorlage des Entwurfes einer Gemeinde-Ordnung und einer Gemeinde-Wahlordnung für das Herzogthum Krain.

Obseg: Glej dnevni red.

Seja se začne o 30. minuti čez 11. uro.

Inhalt: Siehe Tagesordnung.

Beginn der Sijung um 11 Uhr 30 Minuten.

1. Otvorenje deželnega zbora.**1. Eröffnung des Landtages.**

Deželni glavar:

(Pozvoni. — Gibt das Glockenzeichen.)

Slavni zbor!

(Poslanci vstanejo. — Die Abgeordneten erheben sich von ihren Sitzen.)

Vsled Najvišjega sklepa od 5. t. m. imam čast otvoriti deželni zbor vojvodine Kranjske.

Deželni odbor bo razun navadnih predlogov še sledeče, katerih zavolj svoje važnosti omenjam, visokemu zboru izročil v posvetovanje in rešitev, namreč: načrt nove občinske postave, načrt postave za uravnavo zdravstvenega poslovanja v občinah razun mesta Ljubljane, načrt postave o povračilu škode, storjene po lovu in divjačini, načrt za neke pre naredbe postave o odkupu bira.

Opozorujem tudi častite gospode poslance na poročila, ki zadevajo javne stavbe večjega obsega. Z ozirom na neugodni finančni položaj dežele naj se dovoli zidati le to, kar je neobhodno potrebno, ali kar bo previdoma za deželo plodonosno. (Dobro.)

Ich beehre mich dem hohen Hause mitzutheilen, daß Seine Excellenz der Herr Ackerbauminister unter Vorbehalt der verfassungsmäßigen Genehmigung sich geneigt erklärte, einen weiteren Gründungsbeitrag von 5.000 fl. für die Landes-Wein-, Obst- und Ackerbauerschule in Standen zu bewilligen.

Mit Bedauern muß ich auch des Theaterbrandes erwähnen, eines Unglücksfalles, wodurch das Land bedeutend im Stammvermögen geschädiget wurde. Es wäre zu wünschen, daß alle jene Factoren, welche den Wiederaufbau eines Theaters zu fördern in der Lage sind, einträchtig und werththätig mitwirken würden, damit die Landeshauptstadt bald wieder ein Schauspielhaus, das beliebte Medium geselliger Zusammenkünfte, erhält.

Prečastiti gospodje tovariši! Naša prva želja, kadar se v tej dvorani snidemo, je, v imenu dežele izraziti neomejeno zvestobo in prepokorno udanost do preljubega presvitlega cesarja in Najvišje cesarske rodovine. Prešinjeni od teh čutil zakličimo navdušeno Njih Veličanstvu — „Slava!“ — „Hoch!“

(Trikratni burni „Slava“ in „Hoch“ klici. — Dreimalige stürmische „Slava“ und „Hoch“ Rufe.)

C. kr. deželni predsednik baron Winkler:

Prosim besede! Dovoljeno mi bodi srčno pozdraviti častite gospode poslance obeh strani, katerim voščim, da bi bilo njihovo delovanje plodonosno in koristno za deželo Kranjsko. Od svoje strani si bodem po svojih močéh prizadeval sodelovati v ta namen, če se ponudi priložnost.

Meine Herren! Es ist Ihnen bekannt, daß in der letzten Landtagssession von Seite der Regierung eine Vorlage betreffend die Fischerei in den Binnengewässern

eingebracht wurde. Der betreffende Entwurf ist in der vorigen Session nicht zur Verhandlung gelangt, weil derselbe bloß im deutschen Texte vorlag. Inzwischen habe ich mir angelegen sein lassen, auch den slovenischen Text zu besorgen und ich erlaube mir nun den Gesetzentwurf in beiden Landessprachen dem Herrn Landeshauptmann mit der Bitte zu überreichen, denselben der verfassungsmäßigen Behandlung zuführen zu wollen.

Es ist bekannt, daß bereits im Jahre 1880 der hohe Landtag ein ähnliches Gesetz beschlossen hat, welches im darauffolgenden Jahre 1881 die Allerhöchste Sanction erhielt. Damals handelte es sich bloß um einige polizeiliche Maßregeln zur Hebung der Fischzucht in den Binnengewässern. Im Jahre 1885 ist endlich ein Reichsgesetz erflossen, durch welches die Rechtsverhältnisse zwischen den fischereiberechtigten Grundbesitzern und anderen Wasserberechtigten geregelt wurden. Auf dieser Grundlage ist der nun vorliegende Entwurf eines Landesgesetzes zu Stande gekommen. Es ist dies ein wichtiges Gesetz, in volkswirtschaftlicher Beziehung von hoher Bedeutung. Ich erlaube mir daher die geehrten Herren Abgeordneten zu ersuchen, dasselbe mit besonderer Aufmerksamkeit und mit Eifer in Behandlung zu nehmen.

Naj dostavim še, visoki zbor, da je z Najvišjim sklepom z dné 26. oktobra 1887 presvitli cesar najmilostljiveje blagovolil potrditi dva zakona, katera sta bila sklenjena v preteklem zasedanji visokega zbora, namreč: deželni zakon o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja, in deželni zakon o sestavi deželne komisije za stvarij, ki se tičejo očiščevanja gozdnega sveta od tujih osredkov in zaokrojenja gozdnih mej. (Dobro klici. — Bravo Rufe.)

Landeshauptmann:

Ich habe dem hohen Hause die betäubende Mittheilung zu machen, daß der Herr Abgeordnete Ernst Faber nach kurzem Leiden vom Tode hingerafft wurde. Ernst Faber, obwohl kein Krainer, hat stets mit Hingebung und gewissenhaftem Eifer im Interesse des Landes und seines Wahlbezirkes die regste Thätigkeit entfaltet, seine umfassenden Kenntnisse, seine reiche Erfahrung gemeinnützlichem Wirken gewidmet. Wir beklagen den Verlust eines einsichtsvollen biederen Collegen und werden den Dahingeshiedenen bleibend in ehrender dankbarer Erinnerung bewahren.

Ich erjuche die Herren Abgeordneten, zum Zeichen der Theilnahme sich von ihren Sitzen zu erheben.

(Zgodi se. — Geschieht.)

2. Obljubovanje novo izvoljenih deželnih poslancev.**2. Angelobung der neu gewählten Landtagsabgeordneten.**

Deželni glavar:

Usojam si predstaviti slavnemu zboru novo izvoljenega poslanca gosp. sodnika Franc Višnikarja,

ki je izvoljen v volilskem razredu mest in trgov za volilni okraj Kočevje - Ribnica. (Poslanci vstanejo. — Die Abgeordneten erheben sich.)

Gospod poslanec, Vi boste po §. 9. deželnega reda obljubili v moje roke namesto prisege: da boste cesarju zvesti in pokorni, da se boste držali zakonov in svoje dolžnosti vestno spolnovali.

Poslanec Višnikar:

Obljubujem.

Deželni glavar:

Predstavljam novoizvoljenega poslanca gospoda Alojzija Kraigherja, ki je izvoljen v volilskem razredu mest in trgov za volilni okraj Postojna-Vrhnika-Lož. (Poslanci vstanejo. — Die Abgeordneten erheben sich.)

Gospod poslanec, Vi boste obljubili namesto prisege v moje roke: da boste cesarju zvesti in pokorni, da se boste držali zakonov in svoje dolžnosti vestno spolnovali.

Poslanec Kraigher:

Obljubujem.

3. Naznanila deželno-zborskega predsedstva.

3. Mittheilungen des Landtagspräsidiums.

Landeshauptmann:

Ich beehre mich, dem hohen Hause mitzutheilen, daß, sowie im Vorjahre, auch heuer Zwänglingsabtheilungen zu landesculturellen Zwecken und landwirthschaftlichen Arbeiten bei Privaten verwendet wurden. Diese Art der Beschäftigung der Zwänglinge hat sich auch diesmal sehr bewährt und ich kann nicht umhin, bei dieser Mittheilung der lobenswerthen Thätigkeit der Zwangsarbeitshausverwaltung zu gedenken. Der Straßenbau Loitsch-Gereuth dürfte im nächsten Jahre vollendet werden. Dabei sind 80 Zwänglinge in Verwendung gewesen. Mit besondern Eifer haben sich an diesem Straßenbaue die Gemeinden Loitsch und Untergereuth betheiliget. Zum Beweise dessen führe ich an, daß die Interessenten allein über 7000 Zufuhren geleistet haben. Ich erlaube mir daher auch die Leistungen dieser Concurrrenz lobend hervorzuheben.

4. Volitev dveh rediteljev.

4. Wahl zweier Ordner.

Poslanec dr. Poklukar:

Predlagam, da se potrđita reditelja lanskega leta, gospoda Kersnik in baron Lichtenberg.

Landeshauptmann:

Der Herr Abgeordnete beantragt, es möge von der Wahl der Ordner abgesehen und es mögen die beiden Herren, welche im Vorjahre dieses Amt versehen, bestätigt werden.

Ich bitte jene Herren, welche damit einverstanden sind, sich zu erheben.

(Zgodi se. — Geschieht.)

Gospoda poslanca Kersnik in baron Lichtenberg sta izvoljena za reditelja.

5. Volitev dveh verifikatorjev.

5. Wahl zweier Verificatoren.

Poslanec dr. Poklukar:

Visoki zbor! Usojam si predlagati, da se za verifikatorja potrđita gospoda, ki sta ta posel opravljala lansko leto, gospoda Deschmann in Robič.

Deželni glavar:

Ker ni ugovora, prosim gospode, ki so za ta predlog, naj blagovolé se vzdigniti.

(Zgodi se. — Geschieht.)

Gospoda poslanca Deschmann in Robič izvoljena sta za verifikatorja.

6. Volitev finančnega odseka 11 članov. Predlog deželnega odbora.

6. Wahl eines Finanzausschusses von 11 Mitgliedern. Antrag des Landesauschusses.

Deželni glavar:

Deželni odbor predlaga, naj bi se volili sledeči odseki:

Finančni odsek 11 članov, upravni odsek 11 članov in odsek za deželno-odborsko letno poročilo 7 članov.

(Obvelja. — Angenommen.)

Prosim, naj se oddajo glasovnice za finančni odsek.

(Zgodi se. — Geschieht.)

Za skrutatorja imenujem gosp. poslanca dr. Poklukar - ja in Lukmann - a.

7. Volitev upravnega odseka 11 članov. Predlog deželnega odbora.

7. Wahl eines Verwaltungsausschusses von 11 Mitgliedern. Antrag des Landesauschusses.

Deželni glavar:

Prosim gospode poslance, naj blagovolijo oddati glasovnice za upravni odsek.

(Zgodi se. — Geschieht.)

Skrutinij naj blagovolita prevzeti gospoda poslanca vit. dr. Bleiweis in baron Lichtenberg.

8. Volitev odseka 7 članov za deželno-odborsko letno poročilo. Predlog deželnega odbora.

8. Wahl eines Rechnungsausschusses von 7 Mitgliedern. Antrag des Landesauschusses.

Deželni glavar:

Prosim, naj se oddajo glasovnice za odsek za pregledovanje deželno-odborskega letnega poročila.

(Zgodi se. — Geschieht.)

Za skrutatorja imenujem gosp. poslanca Kersnik-a in dr. Mauer-ja. Da se vrši skrutinij pretrgam sejo.

(Seja prestane ob 11. uri 55 minut in se zopet začne 12 minut čez 12. uro. — Die Sitzung wird um 11 Uhr 55 Minuten unterbrochen und um 12 Uhr 12 Minuten wieder aufgenommen.)

Landeshauptmann:

(pozvoni — gibt das Glockenzeichen.)

Ich bitte um Mittheilung des Ergebnisses über die Wahl des Finanzausschusses.

Poslanec dr. Poklukar:

Pri volitvi finančnega odseka se je oddalo 34 glasovnic. S 34 glasovi izvoljeni so gospodje: Vit. dr. Bleiweis, Detela, Klun, dr. Mosche, Murnik, dr. Poklukar, Šuklje, dr. Vošnjak, s 33 glasovi gospoda Luckmann in eksclenca baron Schwegel, z 32 glasovi gosp. Deschmann.

Deželni glavar:

Prosim, da se naznani izid volitve v upravni odsek.

Poslanec vit. dr. Bleiweis:

Oddanih je bilo 35 glasovnic. Izvoljeni so s 35 glasovi gospodje: Kavčič, Pakiž, Višnikar, Hren, baron Taufferer, baron Lichtenberg, s 34 glasovi gospodje: Detela, dr. Papež, dr. Samec, dr. Mauer, z 32 glasovi: gosp. dr. Poklukar.

Deželni glavar:

Prosim, da se naznani izid volitve v odsek za deželno-odborsko letno poročilo.

Poslanec Kersnik:

Oddanih je bilo 34 glasovnic. Izvoljeni so s 33 glasovi gospodje: dr. Sterbenec, Stegnar, Robič, Dev, Lavrenčič, dr. Mauer, grof Auersperg.

Deželni glavar:

Preidemo k prvemu branju sledečih predlog. Prosim za dovoljenje, da jih izročim dotičnim odsekom.

9. Poročilo o delovanju deželnega odbora za dōbo od 1. decembra 1886 do 15. novembra 1887.

9. Rechnungsausschusses für die Zeit vom 1. Dezember 1886 bis 15. November 1887.

(Izroči se odseku za deželno-odborsko letno poročilo. — Wird dem Rechnungsausschusse zugewiesen.)

10. Priloga 1. — Deželno - kulturnega zaklada proračun za l. 1888. in računski zaključek za l. 1886. Deželnega odbora predloga.

10. Beilage 1. Landes-Cultur-Fonds-Vorschlag pro 1888 und Rechnungsabschluss pro 1886. Landesauschussvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

11. Priloga 2. — Deželnega odbora poročilo zastran podpor za šolske zgradbe.

11. Beilage 2. Bericht des Landesauschusses betreffend die Subventionen für Schulhausbauten.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

12. Priloga 3. — Normalno-šolskega zaklada proračun za l. 1888. Deželnega odbora predloga.

12. Beilage 3. Normalschulfonds-Voranschlag pro 1888. Landesausschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschuße zugewiesen.)

13. Priloga 4. — Normalno-šolskega zaklada računski zaključek za l. 1886. Deželnega odbora predloga.

13. Beilage 4. Normalschulfonds-Rechnungsabschluss pro 1886. Landesausschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschuße zugewiesen.)

14. Priloga 5. — Deželnega odbora poročilo zastran povračila za hrano in režijo v deželnih dobrodelnih zavodih.

14. Beilage 5. Bericht des Landesausschusses betreffend die Regie- und Speiservergütung in den Landeswohlthätigkeits-Anstalten.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschuße zugewiesen.)

15. Priloga 6. — Glediškega zaklada računski zaključek za l. 1886. Deželnega odbora predloga.

15. Beilage 6. Theaterfonds-Rechnungsabschluss pro 1886. Landesausschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschuße zugewiesen.)

16. Priloga 7. Računski zaključek zaklada prisilne delavnice za l. 1886. Deželnega odbora predloga.

16. Beilage 7. Zwangsarbeitshausfonds-Rechnungsabschluss pro 1886. Landesausschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschuße zugewiesen.)

17. Priloga 8. Proračun zaklada prisilne delavnice za l. 1888. Deželnega odbora predloga.

17. Beilage 8. Zwangsarbeitshausfonds-Voranschlag pro 1888. Landesausschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschuße zugewiesen.)

18. Priloga 9. Glediškega zaklada proračun za l. 1888. Deželnega odbora predloga.

18. Beilage 9. Theaterfonds-Voranschlag pro 1888. Landesausschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschuße zugewiesen.)

19. Priloga 10. Zemljiško - odveznega zaklada računski zaključek za l. 1886. Deželnega odbora predloga.

19. Beilage 10. Grundentlastungsfonds-Rechnungsabschluss pro 1886. Landesausschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschuße zugewiesen.)

20. Priloga 11. Zemljiško - odveznega zaklada proračun za l. 1888. Deželnega odbora predloga.

20. Beilage 11. Grundentlastungsfonds-Voranschlag pro 1888. Landesausschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschuße zugewiesen.)

21. Priloga 12. Deželnega odbora poročilo gledé ustanovitve strokovne šole za lesno obrtnost v Ljubljani.

21. Beilage 12. Bericht des Landesausschusses in Betreff der Errichtung einer Fachschule für Holzindustrie in Laibach.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschuße zugewiesen.)

22. Priloga 13. Deželnega odbora poročilo o volitvi poslanca v volil-

skem razredu mest in trgov za voleči okraj Postojna, Vrhnika in Lož.

22. Beilage 13. Bericht des Landesauschusses über die Wahl eines Landtagsabgeordneten in der Wählerklasse der Städte und Märkte für den Wahlbezirk: Adelsberg, Oberlaibach, Laas.

Poslanec ces. svét. Murnik:

Prosim besede! Ker se je volitev gospoda poslanca Alojzija Kraigherja, kakor je razvidno iz poročila deželnega odbora in iz dotičnih spisov, došlih pôtom c. kr. deželnega predsedništva deželnemu odboru, v redu vršila ter ni ugovora proti tej volitvi bilo, predlagam, naj bi slavni zbor sklenil, da se preide o tej volitvi precej v obravnavo.

Deželni glavar:

Ako ni ugovora, smatram, da se slavni zbor strinja s tem nasvetom.

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Poročevalec ces. svét. Murnik:

Da se vsa stvar skrajša, menim, ni treba, da se celo poročilo v slovenskem in nemškem jeziku prebere, ampak zadostovalo bi, ako le predlog preberem in se ta na glasovanje dá.

(Ni ugovora. — Es wird kein Widerspruch erhoben.)

Deželni odbor predlaga (bere — liešt):

Slavni deželni zbor naj sklene:

Volitev gospoda Alojzija Kraigher-ja deželnim poslancem v volilskem razredu mest in trgov za voleči okraj: Postojna, Vrhnika, Lož se potrjuje.

Der hohe Landtag wolle beschließen:

Die Wahl des Herrn Alois Kraigher als Landtagsabgeordneten aus der Wählerklasse der Städte und Märkte für den Wahlbezirk: Adelsberg, Oberlaibach, Laas wird als gültig erklärt.

Deželni glavar:

Želi kdo k temu predlogu besede?

(Nihče se ne oglasi. — Niemand meldet sich.)

Prosim gospode, ki se zlagajo s predlogom deželnega odbora, naj blagovolé se vzdigniti.

(Obvelja. — Angenommen.)

Volitev gosp. poslanca Kraigher-ja je potrjena.

23. Priloga 14. **Deželnega odbora poročilo glede uvrstitve neke občinske ceste v Bledu med okrajne ceste.**

23. Beilage 14. Bericht des Landesauschusses betreffend die Einreihung einer Gemeindestraße in Veldeš in die Kategorie der Bezirksstraßen.

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

24. Priloga 15. **Deželnega odbora poročilo z načrtom zakona, s katerim se pre naredé nekatere določbe mitnine mesta Kamnika.**

24. Beilage 15. Bericht des Landesauschusses mit Vorlage eines Gesetzentwurfes betreffend einige Aenderungen in den Mauthbestimmungen der Stadt Stein.

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

25. Priloga 16. **Proračun deželne vinarske in sadjarske šole na Grmu za l. 1888.** Deželnega odbora predloga.

25. Beilage 16. **Voranschlag der Landes-Wein- und Obstbauschule in Stauden pro 1888.** Landesauschussvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

26. Priloga 17. **Računski zaključek deželne vinarske in sadjarske šole v Slapu oziroma na Grmu za l. 1886.** Deželnega odbora predloga.

26. Beilage 17. **Rechnungsabschluss der Landes-Wein- und Obstbauschule in Slap beziehungsweise in Stauden pro 1886.** Landesauschussvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

27. Priloga 18. **Muzejskega zaklada računski zaključek za l. 1886.** Deželnega odbora predloga.

27. Beilage 18. **Museumsfonds-Rechnungsabschluss pro 1886.** Landesauschussvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

- 28.** Priloga 19. **Muzejskega zaklada proračun za l. 1888.** Deželnega odbora predloga.
- 28.** Beilage 19. **Museumsfonds-Voranschlag pro 1888.** Landesaussschußvorlage.
(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)
-
- 29.** Priloga 20. **Deželnega odbora poročilo o nakupu vinograda za deželno vinarsko, sadjarsko in poljedelsko šolo na Grmu.**
- 29.** Beilage 20. **Bericht des Landesaussschusses betreffend den Ankauf eines Weingartens für die Landes-Wein-, Obst- und Ackerbauhschule in Stauden.**
(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)
-
- 30.** Priloga 21. **Hiralniškega zaklada proračun za l. 1888. in računski zaključek za l. 1886.** Deželnega odbora predloga.
- 30.** Beilage 21. **Siechenhausfonds-Voranschlag pro 1888 und Rechnungsabschluß pro 1886.** Landesaussschußvorlage.
(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)
-
- 31.** Priloga 22. **Proračuni bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenškega zaklada za l. 1888.** Deželnega odbora predloga.
- 31.** Beilage 22. **Voranschläge des Kranken-, Irren-, Gebär- und Findelhausfondes pro 1888.** Landesaussschußvorlage.
(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)
-
- 32.** Priloga 23. **Računski zaključki bolniškega, blazniškega, porodniškega in najdenškega zaklada za l. 1886.** Deželnega odbora predloga.
- 32.** Beilage 23. **Rechnungsabschlüsse des Kranken-, Irren-, Gebär- und Findel-**

hausfondes pro 1886. Landesaussschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

33. Priloga 24. **Računski zaključki ustanovnih zakladov za l. 1886.** Deželnega odbora predloga.

33. Beilage 24. **Rechnungsabschlüsse der Stiftungsfonde pro 1886.** Landesaussschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

34. Priloga 25. **Proračuni ustanovnih zakladov za l. 1888.** Deželnega odbora predloga.

34. Beilage 25. **Voranschläge der Stiftungsfonde pro 1888.** Landesaussschußvorlage.

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

35. Priloga 26. **Deželnega odbora poročilo, s katerim se predlaga statut s programom deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu.**

35. Beilage 26. **Bericht des Landesaussschusses mit Vorlage des Statutes und Programmes der Landes-Wein-, Obst- und Ackerbauhschule zu Stauden bei Rudolfswerth.**

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsaussschusse zugewiesen.)

36. Priloga 27. **Deželnega odbora poročilo z načrtom zakona, s katerim se spreminjajo nekatera določila zakona dné 13. junija 1882, dež. zak. št. 25 l. 1886. ob odkupu posestev se držečih novčnih in prirodninskih davščin za cerkve, župnije in njih organe.**

36. Beilage 27. **Bericht des Landesaussschusses mit Vorlage eines Gesetzentwurfes, womit einige Bestimmungen des Gesetzes vom 13. Juni 1882, L. G. Bl. Nr. 25 de 1886 betreffend die Ablösung der auf**

Realitäten haftenden Geldgiebigkeiten und Naturalleistungen für Kirchen, Pfarren und deren Organe abgeändert werden.

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

37. Priloga 28. **Deželnega odbora poročilo, s katerim se nasvetuje nekateri preuredbe zakona dné 20. junija 1886 dež. zak. št. 17 o zagradbi in popravi potoka Trebiža pri Radečah in s katerim se predlaga načrt novele dotičnega zakona.**

37. Beilage 28. **Bericht des Landesauschusses, mit welchem einige Aenderungen des Gesetzes vom 20. Juni 1886, L. G. Bl. Nr. 17, betreffend die Verbauung und Correction des Trebiža-Baches bei Ratshach beantragt und der Entwurf der bezüglichen Gesetzes-Novelle in Vorlage gebracht wird.**

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

38. Priloga 29. **Proračun zaklada učiteljskih penzij za l. 1888. Deželnega odbora predloga.**

38. Beilage 29. **Voranschlag des Lehrerpensionsfondes pro 1888. Landesauschussvorlage.**

(Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

39. Priloga 30. **Deželnega odbora poročilo, s katerim se predloži načrt zakona o povračilu škod, storjenih po lovu in divjačini.**

39. Beilage 30. **Bericht des Landesauschusses, mit welchem der Entwurf eines Gesetzes betreffend den Ersatz von Jagd- und Wildschäden vorgelegt wird.**

(Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

40. Priloga 31. **Deželnega odbora poročilo, s katerim se predloži načrt**

občinskemu redu in občinskemu volilnemu redu za vojvodino Kranjsko.

40. Beilage 31. **Bericht des Landesauschusses mit Vorlage des Entwurfes einer Gemeinde-Ordnung und einer Gemeinde-Wahlordnung für das Herzogthum Krain.**

Deželni glavar:

S tem poročilom predlaga deželni odbor tudi prilogo 41 iz leta 1886, zadevajočo poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga načrt občinskega reda in občinskega volilnega reda za vojvodino Kranjsko, potem pa tudi načrt ukaza slavne c. kr. deželne vlade gledé področja županij in nadžupanij.

Poslanec dr. Papež:

Usojam si predlagati, naj se to poročilo odborovo z vsemi prilogami izroči posebnemu odseku 11 udov in naj se ta odsek voli precej.

(Obvelja. — Angenommen.)

Deželni glavar:

Volili bomo posebni odsek 11 članov za posvetovanje o novem občinskem redu.

Prosim, da se oddajo glasovnice.

(Zgodi se. — Geschieht.)

Za skrutatorja imenujem gospoda poslanca Klun-a in vit. dr. Gutmansthal-a.

(Po kratkem odmôru. — Nach einer kurzen Pause.)

Prosim, da se naznani izid volitve.

Poslanec Klun:

Oddanih je bilo 34 glasovnic.

Izmed teh so dobili 34 glasov: gospodje Grasselli, Kersnik, Mohar, Murnik, dr. Papež, Pfeifer, Svetec, vit. dr. Gutmansthal, ekszellenca baron Schwegel in Deschmann, 33 glasov gosp. Kraigher.

Torej so ti gospodje izvoljeni. 1 glas dobil je gosp. vit. dr. Bleiweis.

Landeshauptmann:

Ich beehre mich folgende Petitionen zu überreichen:

Landeschulrath hier mit dem Gesuche der Lehrerswitwe Magdalena Kratochwill aus Kieg um Bewilligung des Fortbezuges der Gnadengabe jährlicher 100 fl. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Landeschulrath hier ersucht um Bewilligung des Erziehungsbeitrages für die Lehrerswitwe Luzia Schott jährlicher 31 fl. 66 kr. auf weitere 3 Jahre. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Landeschulrath hier mit dem Gesuche der Lehrerswitwe Margaret Junc aus Laibach um Verlängerung

oder Erhöhung ihrer Gnadengabe. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Šolska občina v Cerknici prosi denarne podpore za zgradbo šolskega poslopja. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gesuch der Marie Skedl, Doctorwitwe in Laibach, um Erhöhung der Gnadengabe jährlicher 126 fl. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Županstvo občine Kamnik prosi ustanovitve živinozdravnika za Kamniški okraj s sedežem v Kamniku. (Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

Gesuch der Vorsteherin des Vincenz-Vereines hier um Erhöhung der Verpflegungsgebühr für die krainischen Waisenstiftlinge von 90 fl. auf 100 fl. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gesuch der Portierswitwe Franziska Schitko um Erhöhung ihrer Wittwenpension oder Gewährung einer jährlichen Gnadengabe zu derselben. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gesuch des Mathias Hiti Aushilfslehrers in Unterwarenborg um Weiterbelassung der Gnadenpension. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gesuch der Vorsteherin des Kronprinz-Rudolfs-Spitalses in St. Veit a/b Glan um Unterstützung. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec Klun izročā prošnjo Karoline in Ane Malenšek, učiteljski siroti v Ljubljani, za podaljšanje miloščine. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec Pfeifer izročā prošnjo Ane Schiller, nadučiteljske vdove v Črnomlji, za podelitev izrejnega doneska za njenega otroka Ano. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec Dev izročā prošnjo Karoline Hočevār, učiteljske vdove v Črnomlji, za miloščino za njó in njenega sina Kuno-ta. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec Kraigher izročā prošnjo učiteljev Postojnskega okraja za zboljšanje učiteljskih razmer. (Izroči se finančnemu odseku. — Wird dem Finanzausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec Svetec izročā prošnjo odbor-nikov cestnega okraja Zatiškega, in gospodarjev so-seskegā imetja v Št. Vidu pri Zatičini za uvrstitev občinskih poti od Št. Vida do velike ceste med okrajne ceste. (Izroči se upravnemu odseku. — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

Prosim čestite odseke, katere smo danes volili, da se konstituirajo in si volijo načelnike in njihove namestnike.

(Po kratkem prestanku. — Nach kurzer Unterbrechung.)

Die Ausschüsse haben sich folgendermassen constituirt:

Odsek za letno poročilo izvolil je gospoda poslanca dr. Sterbenc-a načelnikom in gosp. dr. Mauer-a namestnikom.

Der Finanzausschuß hat den Herrn Abgeordneten Dr. Rosché zum Obmanne und den Herrn Deschmann zum Stellvertreter gewählt.

Upravni odsek izvolil je gospoda poslanca dr. Poklukar-ja načelnikom in gospoda barona Taufferer-ja namestnikom.

Der Spezialausschuß zur Berathung des Entwurfes einer Gemeinde-Ordnung und Gemeinde-Wahlordnung hat den Herrn Abgeordneten Murnik zum Obmanne und den Herrn Dr. Ritter von Gutmansthal zum Stellvertreter gewählt.

Finančni odsek zboruje precej po plenarni seji.

Der Verwaltungsausschuß hält seine Sitzung den 28. d. M. um 3 Uhr Nachmittag ab.

Deželnemu odboru se še nikdar ni posrečilo, v prvej seji izročiti visokemu zboru toliko predmetov, kakor letos. Odseki so sprejeli dosti gradiva, da jim je mogoče dela se poprijeti precej. Če se z vso marljivostjo lotijo dela, bode mogoče končati deželno zborovanje do božiča. Prosim torej gospode načelnike in častite odseke, da prav marljivo delajo, kajti s tem bi se dala prihraniti deželi zdatna svota.

Die nächste Sitzung kann ich heute noch nicht bestimmen; ich werde sie daher erst ausschreiben, wenn ich von den Ausschüssen genügendes Verhandlungs-Material erhalten haben werde. Ich bitte die geehrten Herren nochmals, sofort mit den Arbeiten zu beginnen, und Eifer und Fleiß Ihren Aufgaben zuzuwenden.

Ich schließe die Sitzung.

Konec seje ob 1. uri 15 minut popoldne. — Schluß der Sitzung um 1 Uhr 15 Minuten nachmittags.